

MINUTA

Dezbaterii publice aferente Proiectului de Lege privind securitatea și apărarea cibernetică a României

Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării a organizat în data de 18.11.2022, între orele 13.00-15.00, la Universitatea Politehnică din București, Splaiul Independenței nr. 313, Clădirea Rectorat, etajul 2, Sala Senatului, inclusiv pe platforma Zoom, dezbaterile publice a Proiectului de Lege privind securitatea și apărarea cibernetică a României, acesta fiind, de altfel, scopul întâlnirii.

Participanții la dezbateri din partea MCID au fost Constantin Saragea, secretar general, Ramona Moldovan, secretar general adjunct, Andrei Nicolae Popa, consilier ministru, Marius Poșa, subsecretar de stat. De asemenea, au participat Constantin Călin, manager superior Directoratul Național de Securitate Cibernetică și Cristinel-Gabriel Berea, deputat.

Sesiunea de dezbateri publice a fost deschisă de Alexandra Enescu, director Direcția Comunicare, Transparență și Dialog Social în MCID, care a prezentat succint punctul de vedere al instituției și Ordinea de precădere.

A luat cuvântul Marius Poșa, subsecretar de stat în Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), care a prezentat *Proiectul de Lege privind securitatea și apărarea cibernetică a României*, act normativ care stabilește cadrul juridic și instituțional privind organizarea și desfășurarea activităților din domeniile securitate și apărare cibernetică, mecanismele de cooperare și responsabilitățile instituțiilor cu atribuții în domeniile menționate. Securitatea și apărarea cibernetică se realizează prin adoptarea și implementarea de politici și măsuri în scopul cunoașterii, prevenirii și contracarării vulnerabilităților, riscurilor și amenințărilor în spațiul cibernetic. Acesta a mulțumit tuturor participanților, atât celor prezenți în sală, cât și celor din online (ZOOM) și a precizat faptul că MCID a inițiat actul normativ conform prevederilor legale, respectiv, în temeiul art. 1, alin. (3) și art. 4, alin. (1) din H.G. nr. 371/2021.

Constantin Călin, din partea Directoratului Național de Securitate Cibernetică (DNSC) a luat cuvântul, precizând faptul că DNSC, pe textul actului normativ, și-a adus contribuția în definirea termenilor, în armonizare cu legislația internațională și națională existentă, precum și pentru realizarea unei coerențe legislative, atât pe plan național, cât și european, de o manieră cât să nu vină în contradicție cu jurisprudența Curții Constituționale și cu drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor români, menționând, de asemenea, expertiza acestei instituții în ceea ce privește elaborarea de legi în spațiul cibernetic civil. Totodată, a făcut precizarea faptului că, în cadrul dezbaterii, reprezentanții DNSC vor răspunde doar întrebărilor din aria de competență a instituției. La sfârșitul intervenției, Constantin Călin a mulțumit pentru invitație.

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

Dan Câmpean, director DNSC, a dorit să completeze (din online) că Proiectul de Lege este o lege cadru foarte importantă la nivel național, pentru asigurarea unei coerențe instituționale, între toți actorii implicați.

Ramona Moldovan, secretar general adjunct în MCID, a intervenit și a accentuat importanța proiectului de lege dezbătut, care reprezintă jalon PNRR, Componenta 7 - Transformare digitală, reforma 3.

Margareta Mucibabici, reprezentant AMCHAM, a felicitat acest demers, menționând că a redactat câteva propuneri, supuse deja atenției. În cadrul expunerii, aceasta a făcut considerații generale, precizând că există prevederi ce pot ridica probleme din perspectiva sectorului privat. A amintit art. 3, litera c), considerând că prevederile acestuia sunt foarte largi. De asemenea, faptul că noțiunea de „serviciu de interes public” creează neclarități, provocând incertitudine juridică, neidentificând la ce anume se face referire prin „interes public”, precum și faptul că art. 5 și 24 au nevoie de mai mare claritate, de asemenea. A solicitat, în același timp, să fie luată în considerare o clasificare în funcție de gradele de risc și domeniile specifice de activitate, pentru a sublinia sfera de aplicabilitate și categoria de subiecți care sunt incluși în acest act normativ. Totodată, a menționat necesitatea de a nu impune standarde de rezultat excesive, precum protecția absolută și obligații pentru subiecții legii de a verifica numeroase aspecte tehnice, în afara competențelor lor obișnuite. În aceeași măsură, a considerat că ar fi important să se ia în considerare o adaptare graduală, respectiv, o perioadă de tranziție rezonabilă, perioadă în care experții de la nivelul țării noastre să aibă timpul rezonabil pentru a-și însuși competențele necesare în vederea implementării acestui act normativ. Și-a încheiat intervenția prin a mulțumi pentru oportunitatea de dialog.

Dezbaterea a continuat cu intervenția domnului Marcel Mititelu, care nu a ezitat să își arate îngrijorarea cu privire la actul normativ dezbătut, venind cu exemple din istoria țării noastre, precizând că orice lege trebuie dată pentru România, respectând Constituția acesteia.

Mihai Constantin, reprezentant al Asociației Operatorilor Mobili din România (AOMR), a menționat că este preocupat de redundanța legislativă, a solicitat clarificări în ceea ce privește obligațiile care sunt impuse furnizorilor care intră sub incidența acestei legi, considerând că nu sunt foarte bine definite întotdeauna, dorind explicarea sintagmei „incident de securitate relevant care trebuie raportat”, ce trebuie înțeleasă mai clar și explicată de legiuitor, eliminarea art. 24, clarificarea, de asemenea, a sintagmei „drept de auditare” și urmărirea clară a tendințelor în domeniu, la nivel european.

Pe Ordinea de precădere a urmat Bogdan Manolea, reprezentant al Asociației pentru Tehnologie și Internet (APTI) care, la începutul intervenției, a amintit faptul că a transmis deja două puncte de vedere către MCID. În cadrul dezbaterii, a propus rescrierea integrală a art. 24, care să explice termenul de colaborare, clarificarea competențelor din art. 10, deoarece consideră că este un paralelism legislativ, definirea clară în art. 2, alin. 2 a termenului de apărare cibernetică, sugerând o mai mare claritate a mai multor articole din actul normativ dezbătut. Acesta a menționat că prevederea referitoare la accesul garantat trebuie să fie modificată, în sensul că accesul trebuie să fie limitat pe baza nevoii de a ști raportat la incidentele de securitate care sunt relevante pentru fiecare categorie de autorități în parte.

Intervenția lui Andrei Nicoară, expert Anse, a urmat Ordinii de precădere, acesta precizând că proiectul de lege modifică legea cu privire la siguranța națională și lasă multe căi deschise. Solicită clarificări cu privire la mai multe articole de lege, ce modifică proiectul în legislația actuală, inclusiv în ceea ce privește lipsa acțiunii cu privire la protejarea sistemelor cibernetică, moment în care subsecretarul de stat Marius Poșa a menționat că se va răspunde în scris la solicitări.

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

La intervenția unui alt vorbitor, subsecretarul de stat Marius Poșa a venit cu precizarea faptului că nu se poate lua o măsură coercitivă dacă nu a apărut o pagubă materială iminentă.

Mădălina Apostol, reprezentant al Asociației Centrul de Cercetare și Dezvoltare - AXIO a ridicat probleme cu privire la: acordul între România și Israel, daunele criminalității informatice, lipsa unor sancțiuni pentru instituțiile implicate, introducerea fondului de despăgubiri și a sancțiunilor, informarea corectă a utilizatorului care ar trebui să primeze și a pus întrebarea cum se va asigura securitatea cibernetică în contextul în care nu este corelat cu NIS, considerând că măsurile NIS nu asigură eficacitatea rețelelor 5G, dar limitează libertățile fundamentale ale omului și nu în ultimul rând, a ridicat problema prelucrării datelor biometrice a cetățenilor.

Reprezentantul DNSC Mihai Guranda a făcut precizări că actul normativ reprezintă un cadru general și că legea nu are în vedere sancțiunea, ci securitatea cibernetică, partea de reziliență a Legii securității cibernetică.

Ionuț Neagu, senator, a intervenit cu rugămintea unei dezbateri permanente, solicitând punctual, poziția DNSC și constituirea unui fond de despăgubiri, la care, subsecretarul de stat Marius Poșa a intervenit cu precizarea faptului că propunerea unui fond de despăgubiri va fi analizată.

Dan Câmpean, director DNSC, a intervenit pe platforma ZOOM accentuând faptul că nicăieri nu e prevăzută furnizarea de date personale către părți terțe și că sunt date tehnice în acest proiect de lege.

Adrian Aciu a spus că va depune observații și că dorește un dialog la nivel de principii. De asemenea, a dorit să știe ce a schimbat proiectul în legislația actuală, cum anume s-a ținut cont de decizia CCR, informații suplimentare în ceea ce privește vulnerabilitățile rețelelor 5G și ce obligații există pentru instituții și autorități.

Andrei Nicolae Popa, consilier ministru în MCID, a precizat faptul că, prin acest proiect de lege, nu există nicio intruziune în sisteme și rețele informatice fără mandat judecătoresc, nu se cer date personale, de conținut și că legea actuală nu reglementează controlul serviciilor pentru că e reglementat deja acest aspect în legislație. De asemenea, precizează că sunt două strategii de securitate cibernetică, iar acum este primul cadru de reglementare. Pentru incidente de securitate, a menționat că se sesizează, de la caz la caz, autoritățile competente. Andrei Popa a răspuns punctual întrebărilor ridicate de participanți, explicând din punct de vedere legal și administrativ importanța actului normativ aflat în dezbateră.

Dan Câmpean, director DNSC a precizat că în art. 22, autoritățile naționale listate la art. 10, primesc prin această lege responsabilități: să corecteze notificările, nu au voie să le ignore, să evalueze datele și informațiile pe care le primesc de la furnizorii de servicii cu privire la incidente, să coordoneze managementul incidentelor pentru a le rezolva, în coordonare cu cei responsabili și să acorde sprijin la cerere proprietarilor, administratorilor, posesorilor sau utilizatorilor de sisteme informatice aflate în domeniul de competență. Se referă la responsabilitatea institutului cu privire la aceste incidente. Este o lege, nu este o procedură operațională.

Adrian Aciu a subliniat, totuși, că e vorba de principii și că legea trebuie să prevadă măcar la nivel de principii ce se face, iar Dan Câmpean a reiterat faptul că legea prevede să corecteze notificările, să evalueze datele, să coordoneze managementul incidentelor.

Angela Negrotă (Zoom) a solicitat retragerea proiectului și refacerea acestuia conform recomandărilor discutate.

**MINISTERUL CERCETĂRII,
INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII**

Subsecretarul de stat în MCID, Marius Poșa a mulțumit tuturor celor din sală și din online pentru prezență, asigurând pe toată lumea că, atât tot ceea ce s-a discutat în cadrul dezbaterii, cât și propunerile transmise anterior pe email, vor fi analizate și se va ține cont de ele.

Redactat,

Direcția Comunicare, Transparență și Dialog Social

Data: 22.11.2022